

Paragraph, og det skal ikke derimod være nogen Betænkelse for mig, at denne Paragraph er en saa integrerende Deel af den hele Lov, at Loven slet ikke kan undvære den; thi jeg vilde slet ikke ansee det for noget Uheldigt, om denne Lov ikke udkom. Det er tværtimod mit hjerteligste Ønske, at den ikke maa udkomme. Forsaavidt der er yttret Betænkelse ved, at for Fremtiden evangeliske Christne og Katholiker kunne forenes sig om, i hvilken Religion deres Børn skulle opdrages, saa deler jeg aldeles disse Betæneligheder; men jeg troer, at paa det Standpunkt, hvorpaa Sagen nu engang er kommen, kan man ikke Andet end erkjende dette, og jeg vilde derfor, hvis jeg ellers ikke havde Noget at erindre imod Paragraphen, ikke af denne Grund stemme imod samme. Jeg troer imidlertid ikke, at det er aldeles rigtigt, naar man sammenligner den catholske og den lutheriske Kirke paa en Maade, som om den lutheriske Kirke skulde have viist en større Intolerance end den catholske, fordi det her er en borgerlig Lov, at alle Børnene skulle opdrages i den lutheriske Religion, hvorimod Saadant ikke er gjort til Gjenstand for borgerlige Love i de catholske Lande, men det blot er Noget, som Geistligheden ved Hjælp af sin Indvirkning paa Gemytterne sætter igjennem. Jeg skal dertil bemærke, at det ikke er eiendommeligt for den lutheriske Kirke, at alle Børnene skulle opdrages i den lutheriske Religion, eller eiendommeligt for den catholske Kirke, at overlade dette til Forældrenes Afgjørelse, naar de blot ville undvære den catholske Bielse; thi det er først i den senere Tid, efterat den catholske Kirke havde tabt sin verdslige Myndighed, at den har ladet sig nøie med at udøve en aandelig Indflydelse; men denne Indflydelse er da ogsaa bleven til en eiendommelig Tortur, hvorved Katholicismen har fundet sig saa vel tjent, at den catholske Kirke endog har vundet mere Magt end forhen. Det er omvendt heller ikke overalt, at den lutheriske Kirke fordrer alle Børnene opdragne i dens Lære; det er kun i saadanne Lande, hvor den lutheriske Kirke er den udelukkende Landsreligion; i alle Lande, hvor flere Religioner have lige Berettigelse, som det i Almindelighed er Tilfældet i Tydskland, finder aldeles ikke noget saadant Forhold

Sted, men enten blive alle Børnene opdragne i Faderens Religion, eller ogsaa er det en Gjenstand for Forældrenes Overenskomst; det er kun i de ægte lutheriske Lande, Danmark, Norge og Sverrig, hvor det hidtil har været Lov, skjøndt det for endeel er forandret i Norge men ikke i Sverrig. Det er kun der, at man har gjort det til Betingelse, at alle Børnene skulle opdrages i den lutheriske Kirke, og, uagtet det for mig har havt noget Uhyggeligt, og jeg i mange Tilfælde har stemt for Lempelser deri, troer jeg dog ikke, at deri ligger saa stort et Tyranni, som den ærede Kultusminister har villet eftervise. Sagen er nemlig den. Blandede Ægteffaber ere i og for sig lidet ønskelige. Det er ikke let muligt, at den fuldkomne Harmonie mellem Ægtefolk, som er Grundvolden for et godt og christeligt Ægteffab, kan finde Sted, hvor de i deres religiøse Grundforestillinger ere saa væsentligt afvigende fra hinanden. Det er dernæst meget betænkligt at overlade det til en Overenskomst, i hvilken Religion Børnene skulde opdrages, fordi ved en saadan Overenskomst det ene Part let vil være nødt til at give efter, idet den, som har den største Religionsiver, vil bringe den anden til at give efter, og det er ofte ikke af Overbeviisning eller rene Motiver, men af Svaghed eller endog af urene Motiver, at den ene giver efter for den Andens Ønsker. Det er en Betænkelse, som ligger meget nær, og derfor har man villet giøre en fast Regel, og da det hele Samfund hos os har hørt til den lutheriske Kirke, og, da det har været Folkets Overbeviisning, at det er den Kirke, der, skjøndt den ikke i den Forstand som den catholske tilægger sig at være den eneste saliggjørende, dog indeholder de bedste Regler baade for Moralitet og den borgerlige Orden og Sjælens Frelse og Bevarelse, saa har man troet, at hvor der var Conflict mellem to Personer, som ellers ere ligeberettigede, nemlig Forældrene, hvor deres egen Villie ikke kunde giøre Udslaget, maatte den almindelige Folkeoverbeviisning giøre det. Der ligger altsaa en Betragtning til Grund, som ingenlunde er saa forfæstelig, som man vil giøre den til. Det er jo vistnok, at, tager man det blot i sin Almindelighed, er det ganske rigtigt, at en Kirke bør have Lov til at giøre